

ปกิณกะ

การใช้เลือดและส่วนประกอบของเลือดที่เหมาะสม

การใช้เลือดต้องคำนึงให้ถ่วง
Whole blood ล้วนใช้น้อยลงอย่าสงสัย
Packed red cell นำใช้กว่าอย่าข้องใจ
ส่วนประกอบเลือดแยกใช้ให้เหมาะสม

Fresh frozen plasma มีใน stock
ต้องการจริงจึงบอกมาอย่างด่วน
มีฉะนั้นละลายทิ้งเสียกระบวน
เม็ดเลือดขาวเป็นตัวป่วนขจัดไป

พวกเกร็ดเลือด cryoprecipitate
ให้สังเกตไม่ติด group จะสดใส
การให้เลือดไม่ต้อง warm จำขึ้นใจ
ทั้งสารใดห้ามให้ในเลือดเม็ดยา

อย่าขอเลือดไปเตรียมไว้ตาม ward
อย่าทิ้งทอดสี่ชั่วโมงให้คนไข้หนา
ใช้ filter ไม่ผิดตัวดูทุกครา
เผื่อตรวจหาอาการแทรกซ้อนหมั่นดูแล

พญ.นันทิยา ตันทชุณห์

รองผู้อำนวยการฝ่าย

รพ.พระพุทธชินราช พิษณุโลก

25 มิถุนายน 2542

โลหิตเป็นอวัยวะชนิดหนึ่ง เป็นของเหลวสีแดง ที่ไหลเวียนอยู่ภายในหลอดโลหิตในร่างกาย โดยกำลังสูบฉีดของหัวใจ โลหิตทำหน้าที่หล่อเลี้ยงและสร้างความเจริญเติบโตให้กับร่างกาย ถ้าร่างกายขาดโลหิต หรือสูญเสียโลหิตจำนวนมากอาจเสียชีวิตได้ดังนั้นในการรักษาผู้เจ็บป่วย แพทย์จำเป็นต้องใช้โลหิตทดแทนเข้าไปโดยได้รับการบริจาคจากประชาชนทั่วไป

ความหมายของการบริจาคโลหิต

การบริจาคโลหิต คือการสละโลหิตส่วนที่เกินร่างกาย ไม่จำเป็นต้องใช้ให้กับผู้ป่วย เพื่อให้รอดพ้นจากการเจ็บไข้ได้ป่วย ดังนั้น ผู้บริจาคโลหิตคือ ผู้ที่ยอมเสียสละโลหิตซึ่งมีค่าสูงสุด และมีความเข้าใจในความสำคัญและความจำเป็นของการบริจาคโลหิตเป็นอย่างดี

ผู้บริจาคสามารถบริจาคได้ทุก ๓ เดือน (เพราะต้องเว้นระยะให้ไขกระดูกสร้างเม็ดโลหิตใหม่ ๆ ทุก ๓ เดือน)

ใช้เวลาในการบริจาคประมาณ ๑๕ นาที ท่านจะได้รับการเจาะเก็บโลหิตและบรรจุในถุงพลาสติก (BLOOD BAG) ตั้งแต่ ๓๕๐-๔๕๐ มิลลิลิตร (ซี.ซี) ตามน้ำหนักของร่างกาย

คุณสมบัติของผู้บริจาคโลหิต

ผู้ที่ต้องการบริจาคโลหิตต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. อายุระหว่าง ๑๗ ปี ถึง ๖๐ปีบริบูรณ์
๒. น้ำหนัก ๔๕ กิโลกรัมขึ้นไป สุขภาพทั่วไปสมบูรณ์ดี
๓. ไม่มีประวัติโรคตับอักเสบ หรือติชาน ตัวเหลือง ตาเหลือง
๔. ไม่เป็นไข้มาเลเรียในระยะ ๓ ปี ที่ผ่านมา และไม่เป็นการโรค โรคติดต่อต่าง ๆ ใจเรื้อรัง โอมิโลหิต โลหิตออกง่ายผิดปกติ โรคเลือดชนิดต่าง ๆ โรคหอบหืด โรคภูมิแพ้ โรคลมชัก โรคผิวหนังเรื้อรัง โรคหัวใจ โรคไต โรคเบาหวาน โรคไทรอยด์
๕. ไม่อยู่ในภavnน้ำหนักลดมากในระยะสั้น
๖. ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ หรือสำส่อนทางเพศ ไม่มีประวัติติดยาเสพติด

๗. งดการบริจาคโลหิตภายหลังกัด ผ่าตัด คลอดบุตรหรือแท้งบุตร ๖ เดือน (ถ้ามีการรับโลหิตต้องงดบริจาคโลหิต ๑ ปี)

๘. สตรีไม่อยู่ในระหว่างมีประจำเดือน หรือตั้งครรภ์
๙. นอนหลับพักผ่อนให้เต็มที่ ไม่อดอาหารก่อนมาบริจาคโลหิต

- ทุกท่านมั่นใจได้ว่าอุปกรณ์ทุกชิ้นที่ใช้ในการรับบริจาคโลหิตใช้ครั้งเดียวสำหรับคนเดียวแล้วทิ้ง
- ผู้บริจาคโลหิตที่ต้องการทราบผลการตรวจ กรุณาติดต่อ ๒๕๑๓๑๑, ๒๕๒๔๑๐๖-๘ ต่อ ๑๒๓,๑๕๑
- หากท่านมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีเชื้อของ ท่าน ภายในระยะ ๒๒ วัน หรือ ๓ สัปดาห์ ก่อนบริจาคโลหิต กรุณาแจ้งการบริจาค

เกร็ดความรู้

ถ้านำเส้นโลหิตที่ร่างกายมาต่อกัน จะมีความยาวถึง ๙๑,๐๐๐ กิโลเมตร หรือความยาวเท่ากับ ๒ เท่าครึ่งของระยะทางรอบโลก โดยเฉลี่ยแล้วปริมาณโลหิตในร่างกายจะมี ๕-๖ ลิตรในผู้ชาย และ ๔-๕ ลิตรในผู้หญิง และโลหิตจะมีการไหลเวียน โดยผ่านไปที่หัวใจถึง ๑,๐๐๐ เทียบต่อวัน คนหนุ่มสาวจะมีเซลล์เม็ดโลหิตแดงเท่ากับ ๓๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เซลล์ (สามสิบล้านห้าแสนเซลล์) อยู่ภายในร่างกายในเวลา 120 วัน เซลล์เม็ดโลหิตแดง จำนวน ๑.๒ ล้านเซลล์ จะถึงกำหนดหมดอายุขัย ถูกขับถ่ายออกมามากและจะเข้ากระดูกซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกระดูกซี่โครง กระโหลกศีรษะ และกระดูกสันหลัง จะช่วยกันผลิตเซลล์ใหม่เท่ากับจำนวนที่ตายไปขึ้นมาแทนที่